ODLUKE

ODLUKA VIJEĆA (EU) 2017/1789

od 25. rujna 2017.

o stavljanju izvan snage Odluke 2009/415/EZ o postojanju prekomjernog deficita u Grčkoj

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 126. stavak 12.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

budući da:

(1) Vijeće je 27. travnja 2009., na temelju preporuke Komisije, Odlukom Vijeća 2009/415/EZ ([1]), u skladu s člankom 104. stavkom 6. Ugovora o osnivanju Europske zajednice (UEZ), odlučilo da u Grčkoj postoji prekomjerni deficit. Vijeće je utvrdilo da je deficit opće države dosegnuo 3,5 % BDP-a u 2007. i time premašio referentnu vrijednost od 3 % BDP-a utvrđenu Ugovorom, a u 2008. procijenjen je na 3,6 % BDP-a (bez jednokratnih mjera ili 3,4 % BDP-a uključujući jednokratne mjere). Za 2009. bilo je predviđeno da će deficit opće države dosegnuti 4,4 % BDP-a (odnosno 3,7 % uključujući jednokratne prihode). Bruto dug opće države iznosio je 94,8 % BDP-a u 2007. i 94,6 % BDP-a u 2008., što je znatno iznad referentne vrijednosti od 60 % BDP-a utvrđene Ugovorom. Prema privremenoj prognozi Komisije iz siječnja 2009. bilo je predviđeno da će udio duga opće države u BDP-u dodatno porasti na 96,3 % BDP-a u 2009. te 98,5 % BDP-a u 2010.

(2) U skladu s člankom 104. stavkom 7. UEZ-a i člankom 3. stavkom 4. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1467/97 ([2]) Vijeće je 27. travnja 2009., na temelju preporuke Komisije, izdalo preporuku Grčkoj da smanji prekomjerni deficit najkasnije do 2010. uvjerljivim i održivim smanjenjem deficita opće države na manje od 3 % BDP-a. U tu svrhu Vijeće je odredilo 27. listopada 2009. kao rok u kojem grčka vlada treba poduzeti učinkovito djelovanje.

(3) Vijeće je 30. studenoga 2009. u skladu s člankom 126. stavkom 8. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) utvrdilo da Grčka nije poduzela učinkovito djelovanje; stoga je Vijeće 16. veljače 2010. na temelju preporuke Komisije pozvalo Grčku u skladu s člankom 126. stavkom 9. UFEU-a da poduzme mjere za smanjenje prekomjernog deficita najkasnije do 2012. Vijeće je utvrdilo i da je 15. svibnja 2010. rok za poduzimanje učinkovitog djelovanja.

(4) Zbog vrlo velikog pogoršanja financijskog stanja grčke vlade države članice čija je valuta euro odlučile su 2010., na zahtjev Grčke, pružiti toj zemlji potporu za stabilnost, kako bi se, u kombinaciji s multilateralnom pomoći Međunarodnog monetarnog fonda, očuvala financijska stabilnost europodručja kao cjeline. Od ožujka 2012. države članice čija je valuta euro potporu pružaju u obliku zajma iz Europskog fonda za financijsku stabilnost.

(5) Vijeće je 10. svibnja 2010. donijelo Odluku 2010/320/EU ([3]), koja je bila upućena Grčkoj, na temelju članka 126. stavka 9. i članka 136. UFEU-a u cilju jačanja i produbljivanja fiskalnog nadzora te pozvalo Grčku da poduzme mjere za smanjenje deficita koje se smatraju potrebnima za ispravljanje stanja prekomjernog deficita najkasnije do 2014.

([1]) Odluka Vijeća 2009/415/EZ od 27. travnja 2009. o postojanju prekomjernog deficita u Grčkoj (SL L 135, 30.5.2009., str. 21.).
([2]) Uredba Vijeća (EZ) br. 1467/97 od 7. srpnja 1997. o ubrzanju i pojašnjenju provedbe postupka u slučaju prekomjernog deficita (SL L 209, 2.8.1997., str. 6.).
([3]) Odluka Vijeća 2010/320/EU od 10. svibnja 2010. upućena Grčkoj u cilju jačanja i produbljivanja fiskalnog nadzora i pozivanja Grčke na poduzimanje mjera za smanjenje deficita koje se procjenjuje potrebnim za ispravljanje stanja prekomjernog deficita (SL L 145, 11.6.2010., str. 6.).

(6) Odluka 2010/320/EU nekoliko je puta znatno izmijenjena. Preinačena je 12. srpnja 2011. Odlukom Vijeća 2011/734/EU ([1]). Odluka 2011/734/EU nakon toga je znatno izmijenjena nekoliko puta u razdoblju od 8. studenoga 2011. do prosinca 2012. ([2]).

(7) Grčka je 8. srpnja 2015. zatražila financijsku pomoć Europskog stabilizacijskog mehanizma („ESM") u obliku trogodišnjeg zajma, a 12. srpnja 2015. postignut je načelan sporazum o davanju zajma Grčkoj u iznosu od najviše 86 000 milijuna EUR.

(8) U skladu s Uredbom (EU) br. 472/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ([3]), a posebno njezinim člankom 7., država članica koja traži financijsku pomoć ESM-a mora izraditi program makroekonomske prilagodbe („Program"), koji odobrava Vijeće. Takvim bi se programom trebalo osigurati donošenje niza reformi potrebnih za poboljšanje održivosti javnih financija i regulatornog okruženja.

(9) Program koji je izradila Grčka odobren je Provedbenom odlukom Vijeća (EU) 2015/1411 ([4]). Komisija, u ime ESM-a, i grčka tijela potpisali su 19. kolovoza 2015. Memorandum o razumijevanju o posebnom uvjetovanju ekonomske politike.

(10) Vijeće je 19. kolovoza 2015. na preporuku Komisije donijelo Odluku (EU) 2015/1410 ([5]) na temelju članka 126. stavka 9. UFEU-a i pozvalo Grčku da poduzme mjere za smanjenje deficita koje se smatraju potrebnima za ispravljanje stanja prekomjernog deficita najkasnije do 2017.

(11) U skladu s člankom 10. stavkom 2. točkom (a) Uredbe (EU) br. 472/2013 Grčka je bila izuzeta od obveze zasebnog izvješćivanja u okviru postupka u slučaju prekomjernog deficita te je izvješća dostavljala u okviru Programa.

(12) Grčka je u lipnju 2016. uspješno završila prvo preispitivanje Programa. Euroskupina je 15. lipnja 2017. pozdravila grčku provedbu prethodnih mjera za drugo preispitivanje, čime se otvara put za zaključenje tog postupka preispitivanja. Na sastancima Euroskupine održanima 24. svibnja 2016. i 15. lipnja 2017. pojašnjeno je koje će se mjere prema potrebi poduzeti kako bi se osigurala održivost grčkog duga nakon uspješnog završetka Programa.

(13) U skladu s člankom 4. Protokola (br. 12) o postupku u slučaju prekomjernog deficita priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i UFEU-u Komisija osigurava podatke za provedbu postupka. U okviru primjene tog Protokola države članice moraju dvaput godišnje, odnosno do 1. travnja i do 1. listopada, dostaviti podatke o državnom deficitu i dugu te drugim povezanim varijablama u skladu s člankom 3. Uredbe Vijeća (EZ) br. 479/2009 ([6]).

(14) Vijeće donosi odluke o stavljanju izvan snage odluka o postojanju prekomjernog deficita na temelju dostavljenih podataka. Nadalje, odluku o postojanju stanja prekomjernog deficita trebalo bi staviti izvan snage samo ako prognoze Komisije pokažu da tijekom razdoblja obuhvaćenog prognozom deficit neće premašiti referentnu vrijednost od 3 % BDP-a utvrđenu Ugovorom ([7]).

([1]) Odluka Vijeća 2011/734/EU od 12. srpnja 2011. upućena Grčkoj u cilju jačanja i produbljivanja fiskalnog nadzora i pozivanja Grčke na poduzimanje mjera za smanjenje deficita koje se procjenjuje potrebnim za ispravljanje stanja prekomjernog deficita (SL L 296, 15.11.2011., str. 38.).

([2]) Odluka Vijeća 2011/791/EU od 8. studenoga 2011. o izmjeni Odluke 2011/734/EU upućene Grčkoj u cilju jačanja i produbljivanja fiskalnog nadzora i pozivanja Grčke na poduzimanje mjera za smanjenje deficita koje se procjenjuje potrebnim za ispravljanje stanja prekomjernog deficita (SL L 320, 3.12.2011., str. 28.); Odluka Vijeća 2012/211/EU od 13. ožujka 2012. o izmjeni Odluke 2011/734/EU upućene Grčkoj u cilju jačanja i produbljivanja fiskalnog nadzora i pozivanja Grčke na poduzimanje mjera za smanjenje deficita koje se procjenjuje potrebnim za ispravljanje stanja prekomjernog deficita (SL L 113, 25.4.2012., str. 8.); Odluka Vijeća 2013/6/EU od 4. prosinca 2012. o izmjeni Odluke 2011/734/EU upućene Grčkoj u cilju jačanja i produbljivanja fiskalnog nadzora i pozivanja Grčke na poduzimanje mjera za smanjenje deficita koje se procjenjuje potrebnim za ispravljanje stanja prekomjernog deficita (SL L 4, 9.1.2013., str. 40.).

([3]) Uredba (EU) br. 472/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o jačanju gospodarskog i proračunskog nadzora država članica europodručja koje su u poteškoćama ili kojima prijete ozbiljne poteškoće u odnosu na njihovu financijsku stabilnost (SL L 140, 27.5.2013., str. 1.).

([4]) Provedbena odluka Vijeća (EU) 2015/1411 od 19. kolovoza 2015. o odobravanju programa makroekonomske prilagodbe u Grčke (SL L 219, 20.8.2015., str. 12.). Provedbena odluka (EU) 2015/1411 republicirana je na svim službenim jezicima u SL L 91, 7.4.2016., str. 27.

([5]) Provedbena odluka Vijeća (EU) 2015/1410 od 19. kolovoza 2015. o pozivanju Grčke da poduzme mjere za smanjenje deficita koje se smatraju potrebnima za ispravljanje stanja prekomjernog deficita (SL L 219, 20.8.2015., str. 8.). Odluka (EU) 2015/1410 republicirana je na svim službenim jezicima u SL L 91, 7.4.2016., str. 18.

([6]) Uredba Vijeća (EZ) br. 479/2009 od 25. svibnja 2009. o primjeni Protokola o postupku u slučaju prekomjernog deficita priloženog Ugovoru o osnivanju Europske zajednice (SL L 145, 10.6.2009., str. 1.).

([7]) U skladu sa „Specifikacijama za provedbu Pakta o stabilnosti i rastu i smjernicama u pogledu oblika i sadržaja programa stabilnosti i konvergencije", koje je 15. svibnja 2017. dogovorio Gospodarski i financijski odbor. Vidjeti: http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9344-2017-INIT/en/pdf.

(15) Na temelju podataka koje je osigurala Komisija (Eurostat) u skladu s člankom 14. Uredbe (EZ) br. 479/2009 slijedom obavijesti koju je dostavila Grčka u travnju 2017. te na temelju prvog preispitivanja Programa i Komisijine proljetne prognoze 2017. opravdani su sljedeći zaključci:

— od 2009., kad je deficit dosegnuo vrhunac od 15,1 % BDP-a, saldo opće države stalno se povećavao, dok se deficit smanjivao i u 2015. iznosio 5,9 % BDP-a (3,2 % BDP-a isključujući neto učinak državnih intervencija povezanih s potporom financijskom sektoru, prema podacima Eurostata) i naposljetku pretvorio u suficit od 0,7 % BDP-a u 2016. ([1]). Smanjenje deficita u približno je jednakoj mjeri bilo prouzročeno ograničenjem rashoda i konsolidacijom državnih prihoda,

— uzimajući u obzir fiskalni paket donesen u kontekstu prvog preispitivanja, kojim bi se u 2018. trebao ostvariti rast BDP-a od 3 %, i mjere dogovorene u okviru drugog preispitivanja čiji je cilj djelomično neutralizirati utjecaj nacionalnog uvođenja programa prihoda u okviru socijalne solidarnosti na proračun, Komisijinom proljetnom prognozom 2017. predviđa se deficit od 1,2 % BDP-a u 2017. i, na temelju pretpostavke o nepromijenjenim politikama, suficit od 0,6 % BDP-a u 2018. Očekuje se da će se mjerama navedenima u srednjoročnoj fiskalnoj strategiji za razdoblje 2018.–2021., koje su grčka tijela donijela u svibnju 2017. nakon krajnjeg roka za Komisijinu proljetnu prognozu 2017., poboljšati fiskalni rezultati predviđeni za 2018. i tijekom srednjoročnog razdoblja. Stoga bi tijekom razdoblja obuhvaćenog prognozom deficit trebao ostati ispod referentne vrijednosti od 3 % BDP-a utvrđene Ugovorom,

— zbog velikih proračunskih deficita, smanjenja nominalnog BDP-a i financijske potpore bankarskom sektoru te usprkos znatnom restrukturiranju duga u 2012. grčki udio duga opće države u BDP-u povećao se sa 109,4 % u 2008. ([2]) na 179,0 % u 2016. Naime, grčki udio duga u BDP-u povećao se sa 177,4 % u 2015. na 179,0 % u 2016. jer je fiskalni suficit u 2016. djelomično upotrijebljen za osiguravanje potrebnih gotovinskih rezervi. Povećanje je bilo povezano i s daljnjom pozitivnom prilagodbom stanja i tokova zbog poravnanja zakašnjelih plaćanja koji se, u skladu sa statističkim pravilima, ne bilježe u dugu opće države. Predviđa se da će udio duga u BDP-u u 2017. i dalje biti uglavnom stabilan s obzirom na nastavak programa poravnanja zakašnjelih plaćanja, no očekuje da će se u 2018. smanjiti na 174,6 % BDP-a zbog fiskalnog suficita i povoljnih cikličkih uvjeta.

(16) Na temelju fiskalnih rezultata Grčke za 2016. koje je Komisija (Eurostat) objavila u travnju 2017. i Komisijine proljetne prognoze 2017. Grčka ispunjava uvjete potrebne da Vijeće svoju odluku o postojanju prekomjernog deficita u Grčkoj stavi izvan snage. Istodobno se i na sastanku Euroskupine održanom 15. lipnja 2017. raspravljalo o raznim elementima, uključujući srednjoročnu fiskalnu putanju, koji su relevantni za preporuku Komisije Vijeću o stavljanju izvan snage njegove odluke o postojanju prekomjernog deficita u Grčkoj.

(17) Od 2017., godine nakon ispravljanja stanja prekomjernog deficita, Grčka podliježe preventivnom dijelu Pakta o stabilnosti i rastu te će se i dalje pratiti u okviru Programa, kojim je obuhvaćeno razdoblje do sredine 2018. Nakon toga Grčka bi trebala primjerenom brzinom napredovati prema ostvarenju srednjoročnog proračunskog cilja, uključujući poštovanje referentnog mjerila za rashode, i ispuniti kriterij duga u skladu s člankom 2. stavkom 1.a Uredbe (EZ) br. 1467/97.

(18) U skladu s člankom 126. stavkom 12. UFEU-a odluku Vijeća o postojanju prekomjernog deficita treba staviti izvan snage ako Vijeće smatra da je u predmetnoj državi članici prekomjerni deficit ispravljen.

(19) Vijeće smatra da je prekomjerni deficit u Grčkoj ispravljen i stoga bi Odluku 2009/415/EZ trebalo staviti izvan snage,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Iz sveobuhvatne procjene proizlazi da je stanje prekomjernog deficita u Grčkoj ispravljeno.

([1]) Na temelju podataka koje je dostavio Eurostat primarni saldo opće države dosegnuo je 3,9 % BDP-a u 2016. U skladu s definicijom iz Programa primarni saldo iznosio je 4,2 % BDP-a. U definiciju utvrđenu u Programu nisu uključeni jednokratni trošak dokapitalizacije banaka, rashodi povezani s migracijama koji ne uključuju prijenose Unije, prijenosi povezani s odlukama država članica čija je valuta euro u pogledu prihoda nacionalnih središnjih banaka europodručja (dobit ostvarena u okviru programa za tržišta vrijednosnih papira i Sporazuma o neto financijskoj imovini) i dio prihoda od privatizacije, ali je uključena promjena stanja neisplaćenih neobrađenih povrata poreza.

([2]) Udio duga u BDP-u u 2008. korigiran je naviše u odnosu na prvotno objavljenu vrijednost od 94,6 % BDP-a zbog statističkih revizija koje su utjecale na dug opće države i BDP.

Članak 2.

Odluka 2009/415/EZ stavlja se izvan snage.

Članak 3.

Ova je Odluka upućena Helenskoj Republici.

Sastavljeno u Bruxellesu 25. rujna 2017.

Za Vijeće
Predsjednik
M. MAASIKAS